

PATVIRTINTA
Vidzgirio progimnazijos
direktoriaus 2021 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V-106

ALYTAUS VIDZGIRIO PROGIMNAZIJOS AKADEMINIO SAŽININGUMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Alytaus Vidzgirio progimnazijos akademinio sąžiningumo tvarkos aprašas vadovaujasi progimnazijos vizija, misija. Progimnazijos misija yra teikti kokybišką pradinį, pagrindinį ugdymą, skatinti visokeriopą visų mokyklos bendruomenės narių tobulėjimą, puoselėti bendražmogiškąsias vertybes, ugdyti savarankiškas asmenybes. Kadangi akademiniam sąžiningumui turi įtakos daugelis veiksnių (progimnazijos bendruomenės narių bendravimo kultūra, kompetencijų įvairovė, tėvų lūkesčiai, sektinų pavyzdžių formavimas, bendraamžiai ir draugai), Alytaus Vidzgirio progimnazijos bendruomenės nariai yra nuolat supažindinami su sąvokomis, susijusiomis su akademinio sąžiningumu, ypač intelektine nuosavybe ir jos autentiškumu, prasme ir reikšme.

II. AKADEMINIO SAŽININGUMO KONTEKSTAS MOKYKLOJE

Norint užauginti dorus piliečius ir (iš)ugdyti tokias savybes, kaip principingumas, smalsumas, mąstymas, svarbu suprasti akademinio sąžiningumo svarbą. Akademinis sąžiningumas reiškia viso akademinio darbo atlikimą neapgaudinėjant, neplagijuojant, nevagiant, negaunant ar nesuteikiant neteisėtos pagalbos, nenaudojant informacijos šaltinio be tinkamo patvirtinimo.

Mokant, mokantis ir vertinant, akademinis sąžiningumas skatina gerbti kitus bei jų darbus, mintis, idėjas. Akademinis sąžiningumas taip pat padeda išlikti sąžiningiems ir užtikrinti, kad visi mokiniai turėtų vienodas galimybes demonstruoti savo mokymosi metu įgytas žinias bei įgūdžius. Akademinio sąžiningumo praktika progimnazijoje suvokiama pozityviai. Ji remiasi ne tik sankcijų ir nuobaudų taikymu tiems mokiniams, kurie nesilaiko ar nesistengia laikytis susitarimų, bet ir gerosios praktikos ugdymo principais, prevencija.

Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašą palaikantys mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėvai kuria bendruomenę, kurioje ugdomas akademinis sąžiningumas, jo tikimasi ir praktikuojamas kasdieniniame mokyklos gyvenime.

III. AKADEMINIS NESĄŽININGUMAS

1. Alytaus Vidzgirio progimnazijos bendruomenė akademinį nesąžiningumą apibrėžia kaip elgesį, kuriuo mokinys įgyja nesąžiningą pranašumą mokymosi procese ar bet kokio pobūdžio vertinime. Akademinis nesąžiningumas yra laikomas:
  - 1.1. **Plagijavimas.** Jis apibrėžiamas kaip tyčinis ar netyčinis kito asmens idėjų, žodžių ar darbo pasisavinimas be tinkamo, aiškaus pripažinimo, nurodymo. Mokinio darbas, kuriame iš užsienio kalbos versta informacija pateikiama kaip savo paties mintys, nenurodant šaltinio, taip pat atsiskaitymo metu kopijavimas iš savo užrašų yra vertinamas kaip plagiatas. Naudodamiesi internetinėmis svetainėmis ir jose pateikta informacija mokiniai privalo nurodyti savo darbe panaudotos informacijos (žemėlapių, fotografijų, iliustracijų, duomenų, grafikų ir kitų kopijų) šaltinį ir adresą. Meno (tapybos, skulptūros, grafikos, muzikos, kino, šokio, teatro ir kt.) kūrinių kopijavimas be tinkamo patvirtinimo taip pat gali būti laikomas plagijavimu;
  - 1.2. **Darbo dubliavimas** – tai to paties darbo pateikimas skirtingiems vertintojams, mokytojams; **Darbo dubliavimas** – tai to paties darbo pateikimas skirtingiems mokytojams už skirtingus atsiskaitymus;
  - 1.3. **Kiti akademinio nesąžiningumo atvejai:**
    - 1.3.1. neleistinos medžiagos ar priemonių (pvz.: mobiliojo telefono, kitos išmaniosios įrangos, užrašų, paruoštukų) įsinešimas į kontrolinių darbų, patikrinimų patalpas, klases;
    - 1.3.2. neleistinos medžiagos palikimas kurioje nors mokyklos patalpoje (pvz., WC) ar pasinaudojimas neteisėtai palikta medžiaga;
    - 1.3.3. netinkamas elgesys, atitraukiantis kitų mokinių dėmesį, keitimasis informacija arba bandymas koku nors būdu pasikeisti informacija su kitu mokiniu per kontrolinį darbą, atsiskaitymą;
    - 1.3.4. kito mokinio netinkamo elgesio palaikymas, pavyzdžiui, leidimas nukopijuoti savo darbus arba jų pateikimas kito mokinio vardu;
    - 1.3.5. apsimetimas kitu mokiniu;
    - 1.3.6. kontrolinio darbo, egzamino užduočių fotografavimas ir platinimas bet kokiais būdais;
    - 1.3.7. pamokų filmavimas ar fotografavimas be mokytojų sutikimo.

IV. AKADEMINIO NESĄŽININGUMO PASEKMĖS

2. Mūsų progimnazijoje sankcijos už akademinį nesąžiningumą yra taikomos:
  - 2.1. **jei darbas plagijuojamas.** Jei mokinio pateiktoje užduotyje yra daugiau nei 20% plagijuotos medžiagos, darbas nėra priimamas ir mokinys turi jį pateikti dar kartą. Jei mokinio darbe yra tarp 40–50 iš eilės einančių žodžių ir nenurodytas informacijos šaltinis, ta darbo dalis nevertinama. Jei yra daugiau nei 51 žodis iš eilės ir nenurodytas informacijos šaltinis, darbas nėra vertinamas ir mokinys turi jį pateikti dar kartą;

- 2.2. **jei darbas dubliuojamas.** Tokio pobūdžio darbas nėra priimamas, darbas įvertinamas vienetu be galimybės pakartotinai jį pateikti;
- 2.3. **jei naudojamos įvairios technologijos.** Pirmą kartą mokinys įspėjamas, antrą kartą užduotis nebepriimama;
- 2.4. **jei vertinimo užduotys fotografuojamos ir platinamos bet koku būdu.** Jeigu mokinys nukopijavo savo darbą ir išplatino užduotis, toks darbas nėra priimamas, o tokiam mokiniui nėra suteikiama antroji galimybė atlikti tą pačią užduotį. Darbas vertinamas vienetu. Kitų mokinių užduotys turi būti pakeistos;
- 2.5. **bet kokio kito nesąžiningo poelgio, dėl kurio mokinys įgyja pranašumą** prieš kitus mokinius ar paveikia kito mokinio rezultatus (pavyzdžiui, darbų klastojimas, neteisėtos medžiagos, priemonių įsinešimas ir naudojimas per kontrolinį darbą, atsiskaitymą) atveju, imamasi šių **procedūrų:**
  - 2.5.1. jei nusižengiama pirmą kartą, mokytojas įspėja mokinį žodžiu, darbą įvertina vienetu ir apie tai informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Mokiniui suteikiama galimybė atsiskaityti darbą dar kartą;
  - 2.5.2. jei nusižengiama antrą kartą – darbas įvertinamas vienetu ir nėra suteikiama galimybė atlikti tą patį darbą. Pokalbiui į progimnaziją kviečiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);
  - 2.5.3. jei mokinys nusižengia trečiąkart – mokytojas informuoja direktoriaus pavaduotoją, mokinys įspėjamas raštu, darbą įvertina vienetu. Mokinio elgesys yra svarstomas Vaiko gerovės komisijos posėdyje, kuriame dalyvauja ir mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai).

V. AKADEMINIO NESĄŽINGUMO PREVENCIJA

3. Mokykloje imamasi šių priemonių siekiant užkirsti kelią akademiniam nesąžingumui:
  - 3.1. Mokyklos bibliotekininkas pasiruošęs padėti mokiniams gilinti mokslinių tyrimų, informacijos ieškojimo įgūdžius. Jis gali padėti pasirinkti patikimą informaciją iš įvairių šaltinių ir paaiškinanti, kaip atpažinti duomenų šaltinius, kompiuterines programas, meno kūrinius ir kt.;
  - 3.2. Visi mokyklos mokytojai palaiko akademinį sąžiningumą ir skatina tinkamai cituoti bei nurodyti šaltinius;
  - 3.3. Mokykloje minimos Tarptautinė antikorpūcinė diena ir sąžiningumo diena. Organizuojami renginiai, skirti mokyklos bendruomenės narių diskusijoms norint pabrėžti sąžiningumo, pasitikėjimo, patikimumo ir pagarbos kitiems svarbą;
  - 3.4. Visa mokyklos bendruomenė bendradarbiauja siekdama skatinti sąžiningą akademinę praktiką.

VI. ATSAKOMYBĖS

4. Kiekvienas mūsų progimnazijos bendruomenės narys yra vienodai atsakingas už pagarbos, pasitikėjimo ir sąžiningumo vertybių laikymąsi. Todėl kiekvienas narys turi pranešti mokyklos administracijai apie galimai netinkamą mokinių elgesį ar netinkamus administravimo atvejus.

4.1. Mokyklos atsakomybės:

- 4.1.1. parengti Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašą, jį nuolat koreguoti ir atnaujinti;
- 4.1.2. ugdyti ir skatinti akademinį sąžiningumą mokyklos bendruomenėje;
- 4.1.3. suteikti mokytojams profesinio tobulėjimo galimybes;
- 4.1.4. išsiaiškinti visas situacijas, jei yra nesutarimų dėl akademinio sąžiningumo nusižengimų;
- 4.1.5. padėti mokiniams suprasti akademinio sąžiningumo svarbą ir autentiško mokinio darbo raštu ir žodžiu, kaip jo intelektualinės nuosavybės, principą;
- 4.1.6. skatinti (ugdyti) gerą akademinio sąžiningumo praktiką.

4.2. Mokytojų atsakomybės:

- 4.2.1. būti pavyzdžiu mokiniams skatinant akademinį sąžiningumą mokykloje;
- 4.2.2. padėti mokiniams suprasti, kas yra akademinis sąžiningumas, suvokti, kad autentiškas mokinio darbas raštu arba žodžiu yra jo intelektualinė nuosavybė;
- 4.2.3. formuoti savarankiško mokymosi, akademinio rašymo, mokslinių tyrimų atlikimo, šaltinių nuorodų, bibliografijos sudarymo įgūdžius;
- 4.2.4. padėti suprasti, kas yra piktnaudžiavimas pasitikėjimu (kas yra plagijavimas, nusirašinėjimas ir netinkamas elgesys per kontrolinį darbą ir atsiskaitymą);
- 4.2.5. vieningai vadovautis progimnazijos akademinio sąžiningumo tvarkos aprašu.

4.3. Tėvų atsakomybės:

- 4.3.1. suprasti mokinių netinkamą elgesį ir jo pasekmes;
- 4.3.2. laikytis progimnazijos Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašo ir remti akademinio sąžiningumo prevencijos priemones. Taip pat susilaikyti nuo per didelės pagalbos vaikams atliekant mokytojų paskirtas užduotis;
- 4.3.3. skatinti vaikų supratimą apie akademinio sąžiningumo svarbą;
- 4.3.4. pranešti mokyklos administracijai apie visus galimus mokinių netinkamo elgesio ar netinkamo nesąžiningumo administravimo atvejus.

4.4. Mokinių atsakomybės:

- 4.4.1. suprasti akademinio sąžiningumo svarbą ir tai, kas yra netinkamas akademinis elgesys ir jo pasekmės;
- 4.4.2. esant poreikiui prašyti mokytojų ar bibliotekininko pagalbos;
- 4.4.3. užtikrinti, kad visi pateikti darbai būtų autentiški;
- 4.4.4. sąžiningai ir pagal savo galimybes išmokti ir atlikti užduotis;

- 4.4.5. susilaikyti nuo bet kokios neleistinos pagalbos (draugams, artimiesiems, kitiems mokiniams) užbaigiant darbą ar jį redaguojant;
- 4.4.6. atsakingai naudotis interneto ir socialinės žiniasklaidos platformų teikiama informacija, kritiškai ją vertinant;
- 4.4.7. pranešti mokyklos administracijai apie visus galimus mokinių netinkamo elgesio ar netinkamo administravimo atvejus.

VII. MOKINIO TEISĖS

Jei mokinys yra įtariamas pažeidęs mokyklos akademinio sąžiningumo tvarkos aprašą, mokinys turi teisę raštu pateikti įrodymų, kad nepažeidė akademinio sąžiningumo principų.

Mokiniai, kurie mokosi pagal pritaikytą programą, gali naudotis leistinomis pagalbos priemonėmis;

Mokiniai turi teisę teikti argumentuotus pasiūlymus dėl Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašo korekcijos ar papildymo.

VIII. DOKUMENTO REDAGAVIMAS

Akademinio sąžiningumo tvarkos aprašas kuriamas bendradarbiaujant mokyklos administracijai, mokytojams ir mokiniams. Tvarkos aprašas peržiūrimas kas dveji metai, atsižvelgiant į poreikius ir visus galimus ugdymo pokyčius.